

رام - بیست و ششم ارداد

شروین وکیلی

رام (روزشمار ایرانی معنادار) کوششی است برای بازسازی تقویم روزشماری معنادار برای ایرانیان، به شکلی که مناسبتها و سالگردهای منسوب به روزها عینیتی علمی داشته باشد و زمان روزمره و معنازدهای امروزی که روزهایمان را پوچ و پوک ساخته را به توالی ای معنادار از سالگردِ رخدادهای معنادار تبدیل کند.

سه گوشزد در درباره‌ی طرح رام:

(۱) تمام تاریخ‌هایی که شناسه‌ی میلادی (م.) یا پیشامیلادی (پ.م) ندارند به هجری خورشیدی محاسبه شده‌اند.
(۲) محتوای روزشمار رام نهایی نیست و تا پایان سال ۱۳۹۶ تکمیل می‌شود. هنگام نقل آن به طرح ارجاع دهید و این نکته را در نظر داشته باشید.

(۳) اگر مناسبتی سراغ دارید که نادیده مانده، آن را همراه با نشانی مرجعش در تلگرام برایم بفرستید که در این طرح گنجانده شود:

@SherwinVakili (<https://t.me/SherwinVakili>) / tel.0912-6363764

بیست و هشتم مرداد

روز یکشنبه ۲۸ مرداد سال ۶۰۸ هجری خورشیدی (۲۰ رمضان ۱۲۶۶ق) یاقوت حموی مورخ و نویسنده‌ی نامدار ایران زمین درگذشت. هفت قرن بعد، روز سه شنبه ۲۸ مرداد ۱۲۸۶ پنج هزار نفر از سوسیال دموکرات‌های ایرانی با رهبری صادق طاهباز که دوست حیدر خان عمواغلی بود تظاهراتی ترتیب دادند. دوازده سال بعد در ۱۲۹۸ انگلستان موفق شد جدایی افغانستان از ایران را تثبیت کند و استانهای بلخ و هرات و کابل و قندهار که در اشغال نظامی انگلیسی‌ها بود با این نام نوساخته به کشوری نو بدل شد. سی و چهار سال بعد درگیری همین انگلیسی‌ها با دکتر محمد مصدق بر سر غارت منابع نفت ایران پای آمریکایی‌ها را هم به میدان کشاند و در ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ به کودتای نیروهای هوادار شاه و سرنگونی دولت مصدق منتهی شد. مشروعیت شاه پس از این ماجرا چندان لطمه دید که بیست و شش سال بعد به انقلاب اسلامی منتهی شد. در جریان انقلاب نیروهای مخالف مذهبی سینماها و کاباره‌ها را به جرم بددینی آتش می‌زدند و احتمالاً در همین راستا بود که در ۲۸ مرداد سال ۱۳۵۷ سینما رکس آبادان زمانی که مردم در آن به تماشای فیلم گوزنها مشغول بودند آتش زده شد و چهارصد تن در این فاجعه جان باختند. در سال ۱۳۸۸ هم زنجیره‌ای از بمب‌گذاری‌ها در بغداد به کشته شدن ۱۰۱ نفر و زخمی شدن ۵۶۵ نفر انجامید.

روز ۲۸ مرداد برای تمدنهای دیگر هم پر بار و حادثه‌خیز بوده است. در سال ۱۹۵ پیش از میلاد در این روز معبد ونوس که یکی از قدیمی‌ترین معبدهای شهر رم بود توسط کوینتوس فابیوس ماکسیموس گورگس

ساخته شد. در ۴۳ پیش از میلاد هم اوکتاویانوس پسر خوانده‌ی سزار از طرف سنای رم به مقام کنسولی رسید و این مقدمه‌ی تبدیل شدن‌اش به نخستین امپراتور روم بود.

این روز در ضمن با رخدادهای دینی عجیب و غریب هم پیوند خورده است. در ۹۹۱ هجری خورشیدی محاکمه‌ی جادوگران ساملزبری در انگلستان انجام شد و چند زن به جرم جادوگری اعدام شدند. این اعدامها در ادامه‌ی محاکمه‌ی جادوگران پندل و اعدامهای روز قبلش انجام می‌گرفت. هشتاد سال بعد (در ۱۰۷۱) هم یک زن و چهار مرد در شهر سالم ماساچوست به جرم جادوگری اعدام شدند. در زمانه‌ی معاصر شکل‌هایی جدید از اعتقادات متعصبانه و کورکورانه تلفاتی دیگر پدید آورد. مثلاً به دنبال تکوین آیین پول مدرن در غرب، در سال ۱۲۲۷ تب طلا در کالیفرنیا آغاز شد و هجوم ماجراجویان جویای ثروت را به دنبال داشت. در همین حدود یک مذهب سیاسی نو با محتوای مبارزه با تقدس پول شکل می‌گرفت که در پایان قرن سیزدهم خورشیدی به قدرت سیاسی هم دست یافت. چنین بود که در همین روز به سال ۱۳۰۶ سرگیوس سراسقف مسکو اعلام کرد کلیسای

ارتدوکس به آرمانهای بلشویکها و کمونیستها وفادار است!

سرگیوس سراسقف مسکو

خانه‌ی جادوگران شهر سالم

این روز در ضمن از نظر سیاسی و نظامی هم حادثه‌خیز بوده است. در ۱۲۳۳ یک دسته از ارتشیان آمریکایی خرس پیروزمند رئیس قبیله‌ی لاکوتا را به قتل رساندند و خود به دست مردان این قبیله کشته شدند. به این ترتیب جنگ اول میان آمریکایی‌ها و سرخپوستان سو آغاز شد. این درگیری‌ها تا ۳۷ سال بعد ادامه داشت. در ۱۳۱۳ مردم آلمان در همه‌پرسی به رهبری آدولف هیتلر رای دادند، و در ۱۳۲۱ نیروهای زمینی و دریایی کانادا در عملیات جوبیلی به ساحل فرانسه حمله کردند ولی از آلمانی‌ها شکست خوردند و با تلفات بالا (۱۵۰۰ کشته و زخمی و دو هزار اسیر) عقب نشستند (تصویر زیر). اما کوشش‌هایشان تداوم یافت و دو سال بعد در همین روز (در ۱۳۲۳) با ورود متفقین به پاریس این شهر از دست آلمانیها خارج شد.

در ۱۳۲۴ گروه ویت مین با رهبری هوشی مین در ویتنام قدرت را به دست گرفت. در ۱۳۳۹ فرانسیس گری پاورز که بعد از سقوط یک هواپیمای یو-۲ در آسمان شوروی دستگیر شده بود در مسکو محاکمه شد و به جرم جاسوسی به ده سال حبس محکوم شد. اعترافات او که در تلویزیون روسیه پخش شد، جهان غرب را متقاعد

کرد که کمونیستها به روشی مؤثر برای شستشوی مغزی افراد و جلب وفاداری‌شان دست یافته‌اند. اما این تصور نادرست بود و بلشویکها در این زمینه شکست خوردند. دلپش هم آن که در ۱۳۶۸ ویوسیچ یاروزلسکی رئیس جمهور لهستان برای نخستین بار پس از ۴۲ سال حاکمیت شوروی‌ها، یک نخست وزیر غیر کمونیست (تادئوش مازوویسکی) را به قدرت رساند، و در ۱۳۷۰ به دنبال کودتای نظامی در روسیه میخائیل گورباچف از قدرت برکنار شد و با شکست کودتا شوروی فرو پاشید.

کوکو شانل

گیلبرت رایل

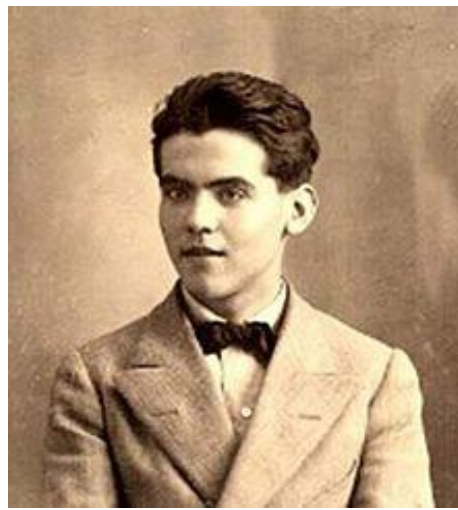
جین رودنبری

این نکته جالب توجه است که در این روز شمار زیادی از زنان و مردان نامدار زاده شده و در گذشته‌اند. ۲۸ مرداد روز تولد این کسان است: مارکوس اورلیوس امپراتور روم (۲۳۲ میلادی)، اورویل رایت از پیشگامان پرواز با هواپیما (۱۲۵۰ هجری خورشیدی)، کوکو شانل طراح مد و بنیانگذار شرکت شانل (۱۲۶۲)، گیلبرت رایل فیلسوف انگلیسی (۱۲۷۹)، و جین رودنبری کارگردان و نویسنده‌ی آمریکایی و خالق پیشنازان فضا (۱۳۰۰).

در همین روز این نامداران جان سپرده‌اند: آگوستوس اولین امپراتور روم (۱۴ میلادی)، ابویزید مخلد بن کیراد نوکاری رهبر خوارج مغرب که با فاطمی‌ها می‌جنگید (۳۲۶ هجری خورشیدی)، ضیاءالدین عبدالملک بن یوسف جوینی متکلم و فیلسوف خراسانی شافعی که لقب امام الحرمین داشت (۴۶۴)، بلز پاسکال (۱۰۴۱)، ویفلردو پارتو جامعه‌شناس ایتالیایی (۱۳۰۲)، سرگئی دیاگیلف بنیانگذار باله‌ی روسی (۱۳۰۸)، فدریکو گارسیا لورکا که در جریان جنگ داخلی اسپانیا به دست نیروهای ناسیونالیست کشته شد (۱۳۱۵)، جرج گاموف نویسنده‌ی علم برای همگان (۱۳۴۷)، گروچو مارکس هنرپیشه و کم‌دین آمریکایی (۱۳۵۶)، عبدالحریم هاتف رئیس جمهور افغانستان (۱۳۹۲) و سیمین بهبهانی شاعر ایرانی (۱۳۹۳).

سرگئی دیاگیلف

فدریکو گارسیا لورکا